

[Undervisningsministeren.]

over for forfatterens vanskelige økonomiske kår, men en forhøjelse af den størrelsesorden, som der her var tale om, tror jeg dog ikke har muligheder for at kunne gennemføres. Jeg vil dog gerne overveje, om det på anden måde skulle være muligt — måske ikke i forbindelse med denne lov, men på anden måde — at finde frem til forbedringer, der kunne komme forfatterne til gode. Det må jo erkendes, at det er vanskeligt i et lille land for en forfatter — også for de forfattere, som fortjener at blive kendt, og hvis bøger fortjener at blive udbredt — at skaffe sig så stor en læserkreds, at det kan give ham rimelige økonomiske kår at arbejde under. Men en fordobling af den afgift, som er fastsat i den nugældende bibliotekslov, tror jeg ikke der vil være muligheder for at få gennemført. Men som sagt, jeg er ikke uforstående over for forfatterens vanskelige stilling og vil gerne overveje, om vi på anden vis kunne skaffe midler, mindre beløb, som kunne være af betydning i hvert fald for en del forfattere, måske gennem en udvidelse af stipendierne, som vi har en række af; det kunne dog hjælpe en del forfattere til noget bedre økonomiske vilkår, end de må arbejde under i øjeblikket.

Jeg skal ikke forlænge diskussionen. Det principielle spørgsmål, som har været drøftet her, nemlig lånerafgiften, tror jeg ikke vi kommer nærmere. Nu er argumenterne ført frem fra begge sider, og jeg tror ikke, vi når til at overbevise hinanden ved denne lejlighed.

Jeg må tilråde, at man stemmer imod de ændringsforslag, som er stillet af mindretallet, og at man stemmer for de ændringsforslag, som er stillet af mig og tiltrådt af udvalget.

Udvalgets ordfører (Lysholt Hansen): I mit første indlæg nævnte jeg, at jeg troede, det måtte bero på en misforståelse, når mindretallets ændringsforslag havde fået den udformning, at ingen børn fremtidig ville kunne låne gratis i de voksnes bibliotek, hvad enten det var i forbindelse med studier eller i forbindelse med skolearbejde eller andet. Jeg har nu ud fra, hvad de to ærede ordførere har sagt om dette

punkt, fået bekræftet, at sådan skal det være. Jeg havde naturligvis min anelse, for da de to partier i første omgang forelagde deres ændringsforslag i udvalget, havde de været opmærksom på dette problem, for da lød forslaget på, at elever i hovedskolen og i realskolen skulle være fritaget for afgiften. Det tog man ud, og ændringsforslaget fik så den ordlyd, det nu har, og som faktisk siger, at ingen børn fremtidig vil kunne låne gratis i de voksnes bibliotek.

Jeg finder, at det er en helt gal linje at komme ind på, når man tænker på de mål, vi sætter os for undervisningen i 8. og 9. klasse og i realklassen, og når man som lærer ved, i hvor høj grad netop elever i realklasserne bruger de voksnes bibliotek, fordi børnebibliotekets bogbestand nu engang ikke dækker det behov for bøger, børnene har, når de skal tage realeksamen, eller det, de måtte kræve af bøger til den undervisning, der gives i 8. og 9. klasse. Der er altså ingen tvivl; det har været tanken. Forslagsstillerne har ønsket på denne måde at skabe vanskeligheder for benyttelsen af bøger endog for skolebørn. Det har man gjort for at opnå en efter min opfattelse meget lille indtægt. Jeg tror nemlig, det vil koste mange penge at administrere denne ordning med 1 500 opkrævningssteder.

Jeg må sige, jeg undrer mig noget over at høre det ærede medlem hr. Østergaard sige, at det ikke påvirker ham, at der også skal kræves op på sygehuse, hvor folk ligger som patienter, og at der også skal kræves op på alderdomshjem. Det generer ikke det ærede medlem. Det undrer mig noget, men det er der altså ikke noget at gøre ved. Det er den opfattelse, der er fremherskende hos forslagsstillerne, at man vil vanskeliggøre det for børnene og for unge at få den litteratur, de ønsker at bruge. Jeg mener, det er et forkert princip. De to ordførere nævnte begge flere gange, at det var de voksne, der skulle betale. Men jeg spørger endnu en gang: er man virkelig klar over, at børn også skal betale, hvis de vil låne i de voksnes bibliotek?

Det tal, som det ærede medlem hr. Østergaard nævnte, 1 kr. 10 øre pr. udlånt bog, vil jeg gerne sige et par ord om. Man kan lave mange beregninger over både det ene og det andet, men jeg beder det ærede